

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 9 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Udlånsregler for industri- og håndværksejendomme og for ejendomme til helårsbeboelse samt henstandsordning for vanskeligt stillede landmænd).

(Lovforslag nr. L 3. Fremsat 8/10 80. Første behandling 10/10 80. Betænkning 23/10 80).

Der var stillet 14 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

De lovforslag fra boligministeren, der skal behandles her i dag, er forslag, som vi med glæde kan sige at udvalgsbehandlingen har gjort bedre. Vi glæder os til, at denne lovgivning hurtigt kan sættes i gang, på grund af den forøgelse af beskæftigelsen, der ligger i en udmøntning af lovene.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg gør opmærksom på, at der er en, der taler.

Kaj Poulsen (S):

Tak, hr. formand.

Lovforslaget om ændring af lov om boligbyggeri har vi fået forbedret vedrørende de private andelsboliger, således at en eventuel spekulation i denne boligform fra eventuelle bygherrers side ikke skal kunne ramme de mennesker, som eventuelt har betalt indskud, og som er flyttet ind. De sikres ved det ændringsforslag, ministeren har stillet, idet de kan blive boende som lejere og deres penge

dermed ikke er tabt. Først når der er flyttet tre fjerdedele ind i ejendommen, klapper fælden i, og man må indgå i en andelsboligforening.

Jeg må sige vedrørende mindretalsudtalelsen fra det konservative folkeparti og venstre, at det er en fantastisk argumentation, og der må til grund for den ligge en fantastisk uvidenhed om mangelen på boliger i Danmark, idet man ved førstebehandlingen satte spørgsmålstegn ved, om der var behov for at bygge 3.000 flere almennyttige boliger, og nu yderligere sætter et spørgsmålstegn ved det, fordi man ikke med den struktur, de almennyttige selskabers ventelister har, har kunnet få konstateret et boligbehov. Det vidner om et fantastisk ukendskab til de cirkulærer og til de bekendtgørelser, ministeren har udsendt om, hvilket udseende sådanne eventuelle ventelister og medlemslister skal have.

Vi ved – i hvert fald de, der har sat sig ind i problemerne – at den udvikling, der har været i samfundet på det økonomiske område, har gjort, at boligbyggeriet er faldende, så det betyder noget, og at vi i de senere måneder har fået en betydelig forøgelse af ventelisterne i det almennyttige boligbyggeri.

Man kan selvfølgelig, som man har gjort fra mindretallets side, begynde at sætte spørgsmålstegn ved det ene og det andet og argumentere for en økonomisk politik, men spørgsmålet er, om ikke det ville være rimeligt at sige, når man taler om befolkningens boligforsyning, og når man taler om økonomisk politik: hvad betyder en sjat underskud på betalingsbalancen, hvis folket ikke bor ordentligt? Jeg synes, det er en urimelig og en kynisk argumentation, man bruger, og vi er kun glade for, at vi i betænkningen har fået konstateret det flertal, der er der. Vi håber på, at disse yderligere boliger bliver bygget ret hurtigt.

Forslaget til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter er efter socialdemokratiets opfattelse også blevet betydelig bedre. Jeg konstaterer med glæde, at der er enstemmighed her i folketinget omkring dette lovforslag. Det er rimeligt, når vi på den måde laver love af den betydning, som realkreditloven har, at det markeres ved en betydelig enighed her i folketinget.

Vi har fået ændret principperne i realkreditinstitutternes långivning, således at man fremover ikke alene på boligområdet for hel-

[Kaj Poulsen]

årsboliger skal have en kontantvurdering; vi har fået gennemført kontantbelåningsprincippet generelt. Vi har dog i udvalget behandlet overordentlig nøje, hvad der vil ske med hensyn til udmålingen af lånene. Vi har ændret lånerammerne, således at der ikke bliver større udlånsmuligheder for de fleste områder, idet vi har nedsat dem på grund af kontantbelåningsprincippet.

Man kan sætte et spørgsmålstejn ved, om det, man er kommet frem til på industri- og håndværksområdet, er rimeligt, om ikke man inden for industri og håndværk havde været bedre tjent med, at vi havde lavet en højere belåningsramme i realkreditinstitutterne. Vi har jo fået forskellige henvendelser i udvalget om, at industrien selv ønsker en sådan ordning, men ordningen vil under alle omstændigheder betyde, at det bliver dyrere at låne.

Derudover er der kommet et ændringsforslag, som betyder, at det mindste låneprovenu, der kan optages, er 12.000 kr. Det gælder dog ikke for lån, der ydes til en- og tofamiliehuse og ejerlejligheder, såfremt det er pensionister, der bor i dem. Vi er godt tilfredse med den ordning, idet den også støtter lovforslag nr. L 9, som skal behandles senere her i dag.

Vi kan fra socialdemokratiets side for begge lovforslagene vedkommende støtte de af ministeren stillede ændringsforslag og vil stemme imod de øvrige ændringsforslag.

Fogh Rasmussen (V):

Udvalgsarbejdet har til fulde bekræftet de betragtninger og de indvendinger, som vi fremførte ved første behandling.

Vi har fået bekræftet, at beskæftigelsesvirkningen af boligministerens bygge- og boligpolitiske pakke kun er ca. det halve af det, boligministeren har beregnet det til, nemlig 18.000. F. eks. har vi fået oplyst, at 87.000 indehavere af ejerboliger normalt udfører opretnings- og forbedringsarbejder for 10.000 kr. og derover. Hvis den gennemsnitlige investeringsudgift sættes så lavt som 13.000 kr., vil det sige, at der årligt udføres arbejde for godt 1 mia. kr. i denne gruppe, og da disse ejere naturligvis vil søge tilskud, betyder det, at ca. 150 mill. kr. ud af puljen på 275 mill. kr. forlods er beslaglagt til arbejde, som under alle omstændigheder ville blive udført.

Og så er der endda ikke regnet med større udlejningsejendomme. Bare for denne ene tilskudsordning skal boligministerens beskæftigelsestotal altså reduceres fra 8.200 til 3.000 mand, og sådan er det hele vejen rundt.

Dernæst har vi fået bekræftet, at boligudspillet har geografisk slagside. Det øgede sociale byggeri, de højere hensættelser til vedligeholdelse i udlejningsejendomme samt ændringerne i saneringsloven sigter alt sammen på de større byer. Alt tyder desuden på, at hovedparten af tilskuddene til større opretnings- og forbedringsarbejder samt energibesparende foranstaltninger vil gå til udlejningsejendomme i de større byer. Tilbage står landhåndværkerne med en lang næse. Der er intet som helst til dem i denne pakke.

Endvidere har vi fået bekræftet, at det er såre betænkeligt at udvide den almennyttige kvota fra 7.000 til 10.000 enheder årligt. Boligministeren har bekræftet, at behovet for nybyggeri af boliger er faldende, bl. a. på grund af faldet i de boligsøgende årganges størrelse. Såfremt alle de nybyggede almennyttige lejligheder bliver udlejet, skal efterspørgslen efter andre boliger, herunder ejerboliger, reduceres med 60-70 pct. i forhold til niveauet i sidste halvdel af 1970'erne. Det siger sig selv, at en så kraftig omlægning af bolig efterspørgslen er helt urealistisk. Derfor er der en nærliggende risiko for, at der opstår nye udlejningsvanskeligheder i det almennyttige byggeri i løbet af ganske få år, såfremt kvoten bliver forøget og bliver udnyttet.

Når man nu sommeren igennem har lyttet til hr. Salicaths og hr. Verner Jørgensens beklagelser over de lange ventelister i de sociale boligselskaber, var det selvsagt med spændt forventning, vi så hen til en granskning af disse ventelister i boligudvalget, men her ved anden behandling må vi konstatere, at det trods ihærdige anstrengelser fra vor side ikke er lykkedes at få oplyst omfanget af de almennyttige boligselskabers ventelister. Stærkt presset har boligministeren derimod indrømmet, hvad vi sagde allerede ved førstebehandlingen, nemlig at ventelisterne ikke giver et dækkende billede af boligbehovet.

Ved førstebehandlingen spurgte jeg boligministeren, om han kunne forklare den store forskel mellem boligministeriets statistik over tilsagn til almennyttigt byggeri og Danmarks Statistiks opgørelse over antallet af igangsæt-

[Fogh Rasmussen]

telser. Det kunne boligministeren ikke ved den lejlighed give nogen forklaring på, men under udvalgsarbejdet har vi gravet videre i det. Boligselskabernes Landsbyggefond har fremsendt en opgørelse, som ikke overraskende bekræfter boligministeriets tal. Danmarks Statistik har på sin side udtalt, at der kan være fejl i indberetningerne fra kommunerne, men Kommunernes Landsforening har udtalt, at det er svært at påpege særlige fejlmuligheder. Så ved jeg snart ikke, hvad vi skal tro. Men én ting står i hvert tilfælde klart: med den usikkerhed, der er omkring oplysningerne i bygnings- og boligregisteret, vil det være yderst betænkeligt at benytte dette register til praktiske formål foreløbig. Det er i øvrigt en sag, som vi vil vende tilbage til ved en anden lejlighed.

Jeg mærkede mig hr. Kaj Poulsens udtalelse om, at venstre og de konservative benyttede en kynisk argumentation i udvalgsbetænkningen. Hr. Kaj Poulsen spurgte: hvad betyder en sjat underskud på betalingsbalancen, når der er boligmangel? Nu ved jeg ikke, om man ligefrem kan tale om en sjat underskud, når det nærmer sig 20 mia kr. om året, men i øvrigt har vi slet ikke udtalt os om betalingsbalancen i denne sammenhæng. Det, vi har sagt, er, at der ikke under udvalgsarbejdet er lagt noget som helst materiale frem, der godtgør, at der skulle være behov for en forøgelse af den almennyttige kvota.

Tværtimod er der fra de kommuner, som skulle være efterspørgere af det sociale byggeri, fremkommet en usædvanlig skarpt formuleret indsigelse mod de merudgifter, som forhøjelsen af kvoten påfører dem. I en skrivelse siger Kommunernes Landsforening bl. a., at kommunerne ikke har haft mulighed for at medtage de øgede udgifter på budgetterne for 1981, og man siger videre, at landsforeningen vil forbeholde sig kompensation for de forøgede kommunale udgifter. Alt tyder derfor på, at kommunerne simpelt hen ikke vil eller ikke kan udnytte kvoten.

Det giver mig så anledning til at spørge boligministeren: hvad vil boligministeren egentlig foretage sig, hvis kommunerne ikke udnytter kvoten i 1981? Og hvad er i øvrigt regeringens holdning til landsforeningens forbehold om kompensation? Jeg tror, det vil være ret nyttigt at få oplyst, hvordan ministeren stiller sig til de spørgsmål, som kommunerne her har rejst.

Endelig har vi fået bekræftet, at de tre små forligspartier er gået i en boligpolitisk musefælde. I udvalgsbetænkningen har det radikale venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne travlt med at bedyre, at de skam kun har tiltrådt kvotaforhøjelsen for året 1981, men realiteten er jo en anden. Realiteten er, at hvis forligspartierne ikke kan blive enige om andet, så ruller de 3.000 ekstra enheder videre i de kommende år. Vi er nu langt om længe nået så vidt, at de tre forligspartier indrømmer dette, hvad de ikke ville ved første behandling. Men, siger de så, vi har skam ikke lovet boligministeren penge på finansloven ud over 1981. Det er måske rigtigt nok, men så er det egentlig en besynderlig aftale, der er truffet. Hvorfor har forligspartierne så ikke bare aftalt en forhøjelse af kvoten med 3.000 enheder i 1981 ved en anmærkning på finansloven for 1981? Så ville de tre små partier have haft sikkerhed for, at forhøjelsen bortfaldt med udgangen af 1981. Nu har socialdemokratiet fået den ønskede forhøjelse med hjemmel i loven, og så er det straks langt vanskeligere at komme af med den igen.

Jeg skal om de ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget om boligbyggeri fra SF og VS, sige, at venstre agter at stemme imod disse ændringsforslag.

Dernæst vil jeg på venstres vegne sige tak for, at et så stort flertal har støttet visse af de forslag, som vi har stillet vedrørende realkreditlovgivningen. Det betyder, at store dele af venstres beslutningsforslag om forenkling og forbedring af realkreditlovgivningen nu er blevet indarbejdet som ændringsforslag til ministerens eget lovforslag. Jeg vil i den forbindelse navnlig fremhæve, at kontantprincippet nu indføres for alle ejendoms typer, og at sondringen mellem almindelig og særlig realkredit ophæves inden for enhedsprioriteringsområdet. Det er naturligvis ændringsforslag, som vi kan støtte.

Jeg vil også fremhæve som betydelige fremskridt, at den effektive finansieringsgrad for realkrediten nu hæves, så den samlede terminsydelse i nyopførte ejendomme kan nedsættes, og at der gennemføres en henstandsordning for økonomisk betrængte landmænd.

Jeg vil godt understrege, at vi finder egentlig ikke, at der er fundet en endelig løsning for erhvervsbelåningen. I den fastsættelse,

[Fogh Rasmussen]

der er sket af nye lånegrænser for landbrugs-, industri- og håndværksejendomme, er der først og fremmest taget sigte på at undgå, at der skete nogle utilsigtede ændringer i de forskellige kreditinstitutioners indbyrdes forhold som følge af overgangen til kontantprincippet. Derfor tror vi, det er nødvendigt at fortsætte bestræbelserne på at forbedre og forenkle realkreditgivningen til erhvervsejendomme med henblik på at finde en samlet løsning.

I virkeligheden er der tale om en hel lille minirealkreditreform, som betegner et første skridt på vejen til et normaliseret kapitalmarked. Som sagt kunne vi ønske enkelte detaljer anderledes, og vi mener, at der stadig er ting at ændre i realkreditgivningen, men det er i sig selv tilfredsstillende, at et så bredt flertal, som det nu er tilfældet, står bag ved de foreliggende ændringer.

Udvalgsarbejdet har desværre også leveret et bevis på, hvor svært det er at regne med boligministerens megen snak om et bredt samarbejde. Ved førstebehandlingen gav både venstre og de konservative principiel tilslutning til lovforslaget om tvungen administration af udlejningsejendomme. Når man betænker dette lovforslags indhold, var der i virkeligheden tale om en ikke ringe samarbejdsgestus fra vores side, men i stedet for at tage imod den udstrakte hånd valgte boligministeren at give efter for presset fra socialistisk folkeparti og såmænd også fra ministerens egen venstrefløj, sådan at der nu indføres adgang til tvungen administration af udlejningsejendomme i hele landet og ikke blot i de regulerede områder som oprindeligt foreslået.

Vi beklager dybt det, der er sket. Vi synes ikke, det tjener boligministeren til ære. Vi havde forventet, at der var mere indhold i boligministerens tilsagn om samarbejde. Nu får regeringen øjensynlig et forholdsvis solidt flertal for de enkelte lovforslag, men i virkeligheden er der skabt yderligere usikkerhed om den fremtidige bygge- og boligpolitik, for det er ikke det samme flertal, der står bag hvert enkelt lovforslag. I stedet for at søge et bredt flertal bag en langsigtet boligpolitik har regeringen valgt en siksakkurs med kortsigtede løsninger. Vi mener stadig, at byggebranchen mest af alt trænger til en politisk bredde og sikkerhed bag en langsigtet boligløsning.

Keld Andersen (KF):

Som jeg tilkendegav allerede ved første behandling, kan det konservative folkeparti ikke stemme for en forhøjelse af kvoten til socialt boligbyggeri fra 7.000 til 10.000 nye boliger og den forøgelse af de statslige og kommunale udgifter, som denne udvidelse vil medføre.

Regeringen og dens forligspartier har efter vor opfattelse valgt forkert, om end det er en traditionel socialdemokratisk løsning, man har valgt, med den måde, man har valgt at løse byggeriets krise på, en krisesituation, som jeg gerne erkender er forværret i sommerens løb, hvilket ikke mindst boligministeren må bære sit meget store ansvar for.

Men efter en sommer med utallige private tanker og ideer fra boligministeren, der alle endte resultatløst, lige bortset fra at byggeriet gik yderligere i stå, skal problemerne altså nu for størstedelens vedkommende løses ved opførelse af yderligere 3.000 dyre sociale boliger. Mere end 1½ mia kr. vil regeringen ofre på det partiideologiske alter, samtidig med at man øger statens udgifter til den meget dyre rentesikringsordning. Begrundelsen har vi snart hørt til bevidstløshed: der er enormt behov for flere sociale boliger; det siger de lange ventelister. Og minsandten om ikke forligspartierne hoppede på denne limpind. Nå ja, det kan vel næppe overraske, at det radikale venstre er gået med på denne tanke, men at CD og kristeligt folkeparti ikke var klogere – eller jeg burde måske snarere sige: stod stærkere – må i høj grad overraske. Vi har jo snart hørt dette omkvæd utallige gange fra socialdemokratiet og deres partikammerater i de sociale boligselskaber: nu må I endelig bygge, for der står så og så mange på ventelisterne, og når de så har fået forhøjet kvoten og bygget lejlighederne, kan de ikke få dem udlejet, siger de, hvorefter de synger næste vers i sangen: nu må I se at få forhøjet boligsikringen, vi har så mange, mange lejligheder, vi ikke kan få lejet ud, fordi de er for dyre i husleje. Nu må dette da snart være gået op for et flertal her i tinget, således at man ikke hver eneste gang skal hoppe på denne galej.

Nu vel, man skal måske ikke bebrejde CD og kristeligt folkeparti, at de i første omgang ikke ville høre på, hvad vi andre sagde, men de to partier skylder dette ting og offentlig-

[Keld Andersen]

heden en forklaring på, hvorfor de efter udvalgsarbejdet fastholder ønsket om en udvidelse af kvoten som følge af de lange ventelister, der altså ikke eksisterer. For hvad har udvalgsarbejdet vist? Det har vist en klar bekræftelse af, hvad vi i hvert fald er nogle stykker som længe har vidst: der er ikke de lange ventelister, som man taler om, og som altså fik CD og kristeligt folkeparti til at gå med til denne forhøjelse. Hvorfor så fastholde denne udvidelse af kvoten? Derfor håber jeg, man vil forklare nærmere fra denne talerstol, hvorfor man stadig støtter denne forhøjelse af byggeknoten.

Det fremgår klart af de svar, boligudvalget har modtaget, at der ikke er behov for den udvidelse af kvoten, som man nu lægger op til. Tværtimod har boligministeren bekræftet, at behovet ikke er til stede, ligesom det ikke har været muligt under udvalgsarbejdet at få oplyst omfanget af de sociale boligsektors ventelister. Det er det, som den socialdemokratiske ordfører, hr. Kaj Poulsen, kaldte uvidenhed hos os andre, der blot henholder os til de faktiske kendsgerninger, der endog bekræftes af de bilag, folketingsudvalget har modtaget.

Som det fremgår af udvalgets betænkning, har det været drøftet i boligudvalget, hvorvidt det vil være muligt at fremme eksporten af dansk byggeri – der tænkes i den forbindelse på, om de eksisterende foranstaltninger til fremme af eksporten, herunder eksportstøtteordninger, kan ændres eller suppleres – og boligministeren har lovet sammen med byggeeksportrådet at foretage en gennemgang af de ønsker, byggeriet har til ændringer, og ministeren har på denne baggrund lovet at foretage en henvendelse til industriministeren. Jeg håber, boligministeren snarest vil tage dette initiativ, samt at han løbende vil holde boligudvalget orienteret herom, og det skulle glæde mig meget, om ministeren allerede i dag kan oplyse nærmere om, hvad han eventuelt allerede har foretaget sig i denne sag.

Mens det således ikke har været muligt under udvalgsarbejdet at opnå imødekomelser fra boligministeren med hensyn til forslaget om ændring af lov om boligbyggeri, har ministeren vist en ganske anden imødekommenhed under udvalgets behandling af forslaget om ændringer i realkreditloven, hvilket vi hilser med tilfredshed. Vi lægger i

det konservative folkeparti vægt på, at den effektive finansieringsgrad for realkreditten hæves, hvorved den samlede terminsydelse i nyopførte ejendomme nedsættes, at der indføres kontantvurdering ved lånudmålingen til såvel bolig- som erhvervsjendomsbelåning, at sondringen imellem almindelig og særlig realkredit ophæves inden for enhedsprioriteringsområdet, samt at der gennemføres en henstandsordning for økonomisk betrængte landmænd. Det er alt sammen noget, vi udtrykte ønske om allerede ved første behandling. Vi har endvidere noteret os, at boligministeren har givet tilsagn om, at grænserne for belåning til industri og håndværk samt ejendomme til landbrug, skovbrug, gartneri og frugtplantager tages op til fornyet overvejelse, såfremt der indtræder væsentlige ændringer i renteniveauet.

Derimod finder vi ikke, at der er fundet en endelig løsning på erhvervsjendomsbelåningsmulighederne, hvorfor vi mener, at bestræbelserne på at forbedre og forenkle realkreditgivningen til erhvervsjendomme bør fortsætte med henblik på en samlet løsning.

Det er i det hele taget vor opfattelse, at man ikke har givet disse ændringer i realkreditlovgivningen tilstrækkelig tid til en grundig behandling i udvalget på baggrund af de konsekvenser, en ændring på dette område har for en lang række personer og institutioner og i øvrigt for hele samfundsøkonomien.

Generelt kan jeg sige, at vi i det konservative folkeparti meget gerne medvirker til at komme byggeriet til undsætning og få gang i boligbyggeriet igen – jeg behøver blot at henvise til de forslag, vi allerede har fremsat – men fremgangsmåden skal efter vor opfattelse blot være en anden. Det skal ske ved, at man lempet folks muligheder for at få lejlighed til at opføre deres egen bolig, således at vi på den måde får gang i byggeriet af ejerboliger og ad denne vej letter presset på udlejningsbyggeriet.

Sluttelig vil jeg endnu en gang efterlyse det, jeg allerede var inde på ved første behandling, nemlig at vi snart i folketinget måtte få en debat om en langsigtet boligpolitik for dette land, således at vi kan komme bort fra denne sædvanlige socialdemokratiske stop-kør-politik på boligområdet, som har været fremherskende de seneste år, hvor man gang på gang sætter noget i gang og så siger: nu kører det for stærkt, nu må I stoppe,

[Keld Andersen]

hvorefter man stopper op og konstaterer: nu går det for langsomt, nu må I køre igen.

I forbindelse med denne debat kunne det også være ønskeligt, om vi her i tinget fik debatteret det fremtidige boligbehov ud fra den kendsgerning, at det efterhånden må være gået op også for socialdemokratiet, at der ikke er behov for, at vi i 1980'erne har et boligbyggeri af en størrelsesorden, som vi kendte det fra 1960'erne og 1970'erne. Jeg tror, det er realistisk, om vi i forbindelse med en sådan debat om en langsigtet boligpolitik kunne komme frem til den kendsgerning – og det håber jeg også vil gå op for socialdemokratiet – at vi fremover skal opføre omkring 20.000 boliger om året i dette land. Det er efter min mening maksimum – det kan svinge lidt, plus/minus 10 pct. – men det bliver ikke af en størrelsesorden som den, vi har kendt i 1960'erne og 1970'erne.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Om de to lovforslag, der her andenbehandles, skal jeg om det første, lovforslag nr. L 2, sige, at fremskridtspartiet i sit betænkning bidrag har indstillet forslaget til forkastelse. Det er efter fremskridtspartiets opfattelse ubegribeligt, at regeringen nu vil til at gentage de fejltagelser, der blev begået i begyndelsen af 1970'erne på det sociale boligbyggeris område. Lovforslaget vil med sin udvidelse af kvoten fra 7.000 til 10.000 boliger inden for den almennyttige sektor iværksætte en kunstig og unaturlig oppustning af det sociale byggeri på bekostning af det private boligbyggeri. Dette er bestemt ikke i overensstemmelse med befolkningens ønsker, og det kan meget vel føre til en gentagelse af de udlejningsvanskeligheder, som vi tidligere har oplevet igen og igen inden for den sociale sektor.

Hertil kommer, at lovforslagets vedtagelse ubestrideligt vil føre til en stærk forøgelse af statens udgifter i de kommende år; det står i bemærkningerne til lovforslaget, og det er til fulde blevet bekræftet under udvalgsforhandlingerne.

Hvor er det dog karakteristisk, at skønt hele den økonomiske situation råber på kommunale og statslige besparelser, rummer de allerførste lovforslag, som folkettinget skynder sig at få vedtaget i begyndelsen af samlingen, ikke en antydning af besparelser, men

tværtimod nye milliardudgifter for såvel stat som kommuner.

Fremskridtspartiet er derfor ikke i tvivl om, at dette lovforslag, som socialdemokratiet, det radikale venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne gennemfører med støtte fra SF og VS, vil forøge de mange problemer, som både byggesektoren og samfundet som helhed har at slås med i øjeblikket.

I udvalgsbetænkningen er nævnt spørgsmålet om eksportstøtte til byggesektoren. Dels er det vældig sent at begynde at foretage overvejelser om dette på et tidspunkt, hvor mange byggevirksomheder, som ville have kunnet påbegynde eksport, er kommet ud i vanskeligheder, der ikke længere er til at overvinde, dels må man slå fast, at det ikke nytter så frygtelig meget, at boligministeren taler med industriministeren om, hvorvidt man kan fremme eksporten på det område; det nytter ingenting. Den bedste og den eneste eksportstøtte, en regering ville kunne give virksomhederne i denne såvel som i andre brancher, ville være at skabe et sikkert og stabilt hjemmemarked – det må trods alt være grundlaget for en fremgang i eksporten – og et sikkert og stabilt hjemmemarked i byggesektoren kræver først og fremmest en lempelse af renteniveauet og omkostningsniveauet. Så kan de to ministre selvfølgelig godt tale sammen om, hvorvidt man kan fremme eksporten, men en lempelse af omkostningsniveauet og af renteniveauet er der overhovedet intet som helst i regeringens politik der tyder på at vi vil komme til at opleve i denne regerings periode.

Jeg kan sige om ændringsforslagene til dette lovforslag, at vi går imod SF's og VS' ændringsforslag nr. 1 og 2, fordi de kun ville gøre ondt værre – det fremgår af det, jeg har sagt – og også ændringsforslag nr. 3 stemmer vi imod. Vi er lidt uenige med forslagsstillerne i deres argumentation for, at der bør afsættes yderligere beløb til den sociale sektor.

De ændringsforslag, som boligministeren har fremsat som nr. 4 og 5, ville vi, hvis de kom til afstemning, stemme imod. Vi mener, der bør være aftalefrihed på dette område, så andelshavere og bygherrer indbyrdes kan aftale de løsninger, som i det konkrete tilfælde er bedst afpasset efter forholdene, og som i det konkrete tilfælde er sikrest og rigtigst.

I den forbindelse vil jeg gerne gentage det hjertesuk, som andre har fremført tidligere,

[Kjærulff-Schmidt]

nemlig at det er uheldigt at fortsætte med at gennemføre detailændringer stykkevis på andelsboliglovgivningens område. Et område som andelsboliglovgivningen burde lovgivningsteknisk være en forholdsvis overskuelig og enkel lovgivning, men skiftende socialdemokratiske ministre har med god hjælp af ministeriets embedsmænd gjort området uigennemtsigtigt og uhåndterligt. Det må være rigtigt at få gennemarbejdet en samlet lovgivning på andelsboligområdet, som har en sådan lødighed og valor, at den kan komme til at fungere og blive stående i en årrække.

Om realkreditlovsforslaget, nr. L 3, skal jeg først sige, at fremskridtspartiet som tingets andre partier tilslutter sig lovsforslaget. Vi går principielt ind for lempelser af eksisterende restriktioner overalt i realkreditlovgivningen, hvor de bliver foreslået, og i dette tilfælde er der jo tale om en udvidelse af rammer, som tillader højere lånegrænser og længere løbetider. Vi er også enige i forslaget om udvidelse af kontantlånprincippet og synes i øvrigt, at forslaget har vundet med de ændringsforslag, der er kommet til under udvalgsbehandlingen, og at der kan siges en del positive ting om forslaget.

Men som vi også har nævnt i betænkningens bidraget, er det væsentligt for fremskridtspartiet, at der i de kommende år arbejdes på en meget stærk forenkling af realkreditlovgivningen. Der er ingen tvivl om, at realkreditinstitutterne ville kunne udfylde deres opgaver på en bedre måde, end de kan i øjeblikket, hvis der ikke her på Christiansborg med ganske få måneders mellemrum blev gennemført ændringer i realkreditlovgivningen. Det er urimeligt, at realkreditlovgivningen er gjort til en kastebold, der skal tages frem med få måneders mellemrum.

Vi hilser derfor også velkommen, at boligministeren i den skitse til en ændret realkreditlovgivning, der er vedhæftet betænkningen som bilag, stiller sig positivt til at gennemføre forenklinger i systemet, herunder i løbetider og lånegrænser; ikke mindst på erhvervsbyggeriets område er dette tiltrængt og vil være gavnligt. Vi har i flere år givet udtryk for, at det var nødvendigt at gøre en indsats for en sådan forenkling, og vi vil være positive og håber, at de tiltag, der måtte komme på dette område, får en sådan karakter, at de ikke kun tjener interesser, som vi ikke kan være tilhængere af.

Endelig skal jeg sige, at vi som udvalgets øvrige partier også kan tiltræde de ændringsforslag, der er stillet til lovsforslag nr. L 3.

Kalnæs (SF):

SF stiller ændringsforslag til lovsforslag nr. L 2 om, at kvoten for almennyttigt byggeri forhøjes fra de 10.000, som er foreslået i lovsforslaget, til 16.000. Det svarer til det forslag, som vi sammen med VS fremsatte i februar i år. Det ville have været til gavn for byggeriet og for dem, der søger bolig, hvis man havde taget fat om problemet dengang og havde forhøjet kvoten på det tidspunkt. Man kunne jo allerede dengang se, at der manglede boliger, og at byggeriet var stærkt faldende. De 10.000, der nu er foreslået, er utvivlsomt for lidt. SiD har da også foreslået, at man skulle forhøje kvoten til 15.000, og fra kommunerne ligger der ansøgninger om 12.000 nye almennyttige boliger. Vi mener, det ville være rimeligt, at man satte kvoten op til de 16.000, som vi foreslår, i betragtning af, at det er demonstreret gennem ventelister ved boligselskaberne, at der er stor mangel på lejeboliger.

Specielt ønsker vi kvoten sat op, fordi det også er blevet klart demonstreret, at der er en katastrofal boligsituation for unge mennesker. Det blev særlig klart demonstreret ved uddannelsesårets begyndelse her i august og september, hvor det var umuligt for folk, der skulle påbegynde en ny uddannelse, at få noget at bo i. Vi mener derfor, at de 3.000 af de 16.000, som vi mener kvoten bør være på, burde være ungdomsboliger.

Hvad angår andelsboliger, ligger det sådan, at vi i SF ikke i princippet er modstandere af andelsboliger. Men vi mener, det må være en betingelse, at det sikres, at der ikke kan opnås kapitalgevinster ved at besidde disse boliger, og det er ikke sikret. Desuden anser vi det for urimeligt og uholdbart, at man bruger statsmidler til at støtte byggeri af andelsboliger i en situation, hvor der faktisk er mangel på statsmidler til støtte for byggeri, og hvor man ikke ved, om man kan afsætte disse nye andelsboliger, fordi de utvivlsomt bliver alt for dyre, men hvor vi altså ved, der er et meget stort behov for almennyttigt byggeri, gerne som almennyttige andelsboliger.

[Kalnæs]

Vi stiller derfor ændringsforslag om, at der ikke bygges andelsboliger, men i stedet for altså flere almennyttige boliger, og de to ændringsforslag skal altså ses i sammenhæng.

Lovforslaget om ændring af lov om realkreditinstitutter har vi tilsluttet os i udvalget, og vi kan støtte lovforslaget, som det foreligger med de ændringsforslag, der er stillet af boligministeren.

Dræbye (RV):

Den væsentligste begrundelse for de to lovforslag, vi behandler nu, er spørgsmålet om at sikre nybyggeriet nogle rimelige vilkår, selv om der jo på mange måder er betydelige problemer. Det skal gøres ved et sæt af foranstaltninger. For det første ved en udvidelse af den almennyttige kvota i 1981. Jeg skal om den sige, at vi er helt opmærksomme på, at der er en meget usikker behovsopgørelse for det almennyttige byggeri. Jeg tror, at jeg allerede ved førstebehandlingen sagde, at jeg ikke mener, at ventelister i sig selv er et bevis for noget som helst, fordi den måde, de tilvejebringes på, er af en sådan karakter, at man ikke kan læse meget af dem. Derimod er der andre argumenter imod tanken om at udvide kvoten, som jeg lige er nødt til at hæfte mig ved med et par bemærkninger.

Det første er henvisningen til, at der er uoverensstemmelser mellem Danmarks Statistiks opgørelse af, hvor meget alment byggeri der er bygget, og de opgørelser, der er foretaget af boligministeriet. Jeg skal blot bemærke, at Danmarks Statistik utvetydigt over for boligministeriet og boligudvalget har gjort opmærksom på, at Danmarks Statistiks opgørelser ikke kan anvendes, når det drejer sig om at finde ud af, hvor mange støttede boliger der er blevet opført. Det er konklusionen på Danmarks Statistiks skrivelse, og derfor synes jeg egentlig, det er lidt utilfredsstillende, at det alligevel bringes ind i denne diskussion. Det skulle dog gerne være sådan, at de, der tilvejebringer det statistiske materiale, mener, det har noget at sige om den sag, vi behandler her, før man bringer det på bane. Det andet er spørgsmålet, om kommunerne har vilje til at opføre almennyttigt byggeri eller ej. Derom må man sige, at hvis viljen ikke er til stede, bliver det ikke opført, og så sker der ikke nogen ulykker ved det. Derfor synes jeg, man kan tage det roligt i den sag

og konstatere, at det ikke i sig selv er afgørende. Hvis der er et tilstrækkeligt boligbehov, vil kommunerne jo have samme interesse i at få opført disse boliger, som folketinget har.

Det andet, som foreslås gjort for at bedre på situationen i nybyggeriet, er etablering af mulighed for at nyopføre andelsboliger. De 700 nye andelsboliger, der nu skabes mulighed for, er for os at se en styrkelse af andelsboligformen, og den har vi længe ønsket. Vi kan ikke se, at dette, at der kun er ventelister til de almennyttige boliger, er noget udtryk for, at der ikke er behov for andelsboliger. Nu er situationen jo den, at det er ejerboligbyggeriet, der er faldet, og at det umiddelbart har været sådan, at det eneste sted man kunne gå hen, hvis man ikke kunne købe sig en ejerbolig, måske fordi man ikke mere havde råd til det, var til det almennyttige boligbyggeri, for det var det eneste sted, hvor der var en vis chance for at få en bolig. Derfor siger det, at man har henvendt sig til det almennyttige boligbyggeri, ikke noget om, at det netop er det, man er mest interesseret i, og derfor ønsker vi at få afprøvet, om ikke interessen i lige så stort omfang ville rette sig mod andelsboliger. Det skabes der mulighed for at få afprøvet nu, og det er vi tilfredse med.

Hr. Kalnæs siger videre, at man principielt nok er indstillet på andelsboliger, men at dette giver mulighed for kapitalgevinster. Det ser jeg slet ikke dokumenteret, men det kan vi i øvrigt komme tilbage til, når vi behandler spørgsmålet om dette i forbindelse med lovforslag nr. L 8.

Den tredje ting, som foreslås gjort for nybyggeriet, er etableringen af kontantlån i realkredit inden for de samme lånegrænser, som hidtil har været gældende, og det vil betyde en ganske væsentlig besparelse i bruttoudgiften for en nyetableret ejerbolig og i forbindelse med kontantvurderingen i øvrigt også forbedringer på andre felter af ejerboligområdet.

Så siges der til det, at der ikke gøres nok for nybyggeriet. Det har været et almindeligt led i den diskussion, der er ført om boligpolitikken i den senere tid, og vi hørte også f. eks. hr. Keld Andersen sige det her for et øjeblik siden.

Deroverfor synes jeg der er grund til at gøre opmærksom på to forhold. Det ene er,

[Dræbye]

at det, der nok i sidste ende i længden kan styrke nybyggeriet mest, er den almindelige økonomiske politik, som har til formål at få nedbragt renteniveauet. Jeg synes egentlig, det er underligt, at hverken hr. Keld Andersen eller hr. Fogh Rasmussen gør opmærksom på, at der er gennemført to rentenedsættelser inden for den senere tid, som også har betydning for nybyggeriet.

Den anden ting, som jeg synes det er væsentligt at pege på, er, at ser man alene på boligområdet, har hverken venstre eller de konservative peget på ét eneste konkret forslag, som kunne afhjælpe den nedgang i ejerboligbyggeriet, som er hovedårsagen til, at det samlede boligbyggeri er gået ned. Ikke ét eneste konkret forslag er blevet stillet, men det betyder selvfølgelig ikke, at de to partier afholder sig fra at sige, at der selvfølgelig skulle gøres noget mere.

Jeg synes, man må konkludere, at de forslag, der nu er fremsat af forligspartierne, vil bidrage til at holde beskæftigelsen i nybyggeriet oppe, bidrage til at holde byggebranchen intakt, og at der ikke er stillet alternative forslag, som gør det samme på en bedre måde. Hvis man afviser det ene, var det dog anstændigt, om man mødte med nogle forslag på nybyggeriområdet, som kunne erstatte dem, men disse forslag er ikke stillet.

Jeg synes som andre ordførere, at denne realkreditreform, som vi nok kan tillade os at kalde de ændringer i realkreditloven, som vi nu får gennem gennemførelsen af lovforslag nr. L 3, er noget, der er grund til at være meget positiv over for. Vi får kontantvurdering. Vi får fjernet skellet mellem almindelig og særlig realkredit, vi får reelt højere lånegrænser for både boligbyggeri og landbrugslån, og vi får en henstandsordning for landmændene.

Vi er tilfredse med, at disse ting bliver gennemført. Jeg sagde ved første behandling, at vi under alle omstændigheder også gerne vil gå ind i en nøjere behandling af det beslutningsforslag, som venstre har fremsat, men vi er meget tilfredse med, at det er lykkedes inden for den tid, vi havde til rådighed, at gøre disse ting færdige allerede sammen med den øvrige del af boligpakken, og vi er også tilfredse med, at det er sket i dette meget brede samarbejde, sådan at denne lovgivning, sådan som jeg kunne forstå på hr.

Kjærulff-Schmidt, nu bliver vedtaget med alle folketingets stemmer.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

En delegation fra Sydslesvig besøger i disse dage folketinget. Det er første gang, vore landsmænd syd for grænsen besøger os på denne officielle måde. Jeg er overbevist om, at vi fra begge sider lægger megen vægt på det fællesskab, som dette besøg er udtryk for. Her i denne sal vil vi altid huske den indsats, I gør for danskheden. Hjertelig velkommen!

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal allerførst beklage, at forretningsordenen ikke tillader mig at fortsætte dér, hvor den højtærede formand slap lige nu. Det var noget, vi nok alle sammen gerne ville føje en hel del ord til, men det betyder ikke, at formandens ord ikke var vægtige og rigtige.

Men dagens debat drejer sig altså om bolig, og jeg skal først beklage, at mit partis boligpolitiske ordfører er optaget af storpolitiske forhandlinger. Jeg skal ikke prøve at gennemgå de enkelte bestemmelser – det gjorde for øvrigt den foregående taler ganske udmærket – og jeg tror, hr. Bollmann på næsten alle punkter ville have støttet de ting, som netop blev fremført her.

Men jeg vil gerne gøre et par principielle bemærkninger. Jeg synes, det er lidt nedslående, at vi stadig væk i tinget skal spille tid på gamle travere om partier, der ikke er blevet klogere. Når partier har siddet i langvarige drøftelser om en lang række saglige spørgsmål og man derefter har sagt: I får det, og vi får det, sådan som man gør og har gjort i ethvert forlig, der er lavet herinde i et århundrede, tror man så virkelig, at det beror på klogskab og snedighed osv.? Tror man ikke, det et eneste øjeblik falder de pågældende partier ind, at der er et hensyn at tage til helheden, at der skal ske noget, og at der ikke er andre til at gøre det, altså må vi gøre det? Det er det, man gør. Det betyder ikke, at der er noget, mit parti gerne vil rende fra i dette forlig. Vi vedstår gerne, at vi her har været med til at støtte socialt byggeri; mit parti har aldrig villet deltage i den hetz, der føres imod socialt byggeri.

Som borgmester har jeg haft lejlighed til at pege på nogle af de dumheder, jeg syntes

[Erhard Jakobsen]

man lavede, når man lavede 5 værelser lejligheder med to toiletter. Men jeg havde aldrig konservativ støtte, når jeg førte den tale frem i sin tid; det var vist for øvrigt en konservativ, der var leder af boligselskabet dengang. Da gjaldt det om at få bygget så stort og så flot som muligt. Jeg protesterede og sagde: det er et socialt byggeris opgave at bygge sociale lejligheder, ikke at bygge til barnløse apotekerægtepar fra andre kommuner osv.; det er de eneste, der har råd til at bo i sådan noget.

Men det sociale byggeri har altså rettet sig på det punkt, og nu kommer der en for mig meget væsentlig ting. Mine forhandlere i det udvalg har sagt til mig, at de hos ministeren har fundet særdeles stor forståelse for, at der er adskilligt, der skal rettes, og boligselskaberne skal have at vide, at det er noget, man tager fat på. Er det ikke noget at opnå? Er det ikke noget at opnå hos en socialdemokratisk boligminister, at han erkender, at her må der gøres noget? All right, det skriver man ikke i et stykke papir, men det spiller altså en rolle. Der står for øvrigt i papiret – jeg har hurtigt læst det igennem – en lang række mindre ting, som også tæller. Der står f. eks. i relation til eksporten noget, som jeg tror vil interessere mange.

Alle disse ting er noget, der ikke kan beskrives på papir og ikke i en kort gennemgang her. Men de, der har siddet i forhandlingerne, ved, at her arbejdes solidt og godt, og resultatet kan vi absolut stå ved.

Hvad angår de økonomiske virkninger af, at der nu bliver så mange flere lejligheder om året – det vil sige, det står der jo ikke, det ved man jo ikke noget om –: hvem bestemmer, om det sociale byggeri i fremtiden vil bygge flere lejligheder? Det bestemmer kommunerne, for det er dem, der skal skyde penge i det.

Jeg har løseligt stillet følgende tal op. Man bygger vel ikke ret mange steder – i hvert fald ikke her i nabolaget, hvor der er store penge i det – under et par hundrede lejligheder. De koster 400.000 kr. stykket, det er 800 mill. kr. Hvem skal betale? Ja, kommunen skal ind med 6 pct. Tror man virkelig, at en kommune, der er venligsindet over for det sociale byggeri – de andre vil jo slet ikke lade det komme til – er helt vild efter at komme af med 50 mill. kr., at den, uanset om der er behov for det eller ej, siger: værsgo, her er

50 mill. kr., se så, at komme i gang? Det tror jeg ikke en døjt på – eller rettere sagt: jeg ved som kommunalmand, at den tanke ikke ville falde nogen ind. Man vil selvfølgelig sige: hvordan er det her?

Jeg har udtalelser fra adskillige steder i landet, hvor folk er meget velvillige over for det sociale byggeri, men hvor de siger: vi kan ikke punge ud mere, vi kan ikke klare det mere. Det påfører os store udgifter, når vi får beboerne ind; vi må melde pas over for det her. Derfor tror jeg ikke, man skal vente sig det helt vilde, men jeg understreger, at vi mener, der er et behov for et byggeri også på dette felt.

Men selvfølgelig – det kommer under et senere punkt på dagsordenen, og jeg håber, hr. Bollmann da er til stede og kan føre det frem – har vort sigte med dette forslag været at få støtte til et andet forslag, nemlig forslaget om at få gang i reparations- og vedligeholdelsesarbejderne. Det har for os været en kæphest, fra den dag vi startede herinde, og for mig længe før. På det punkt er jeg enig med hr. Keld Andersen: vi får ikke et nybyggeri i fremtiden af det omfang, vi har haft i 1960'erne. Men vi har bygningshåndværkerne. Og de skal ikke over og beskæftiges i andre fag, bl. a. fordi det er svært at pege på fag, hvor der er brug for dem. De skal blive, hvor de er, men de skal bruges til reparationsarbejde og vedligeholdelsesarbejde i stedet for til nybyggeri, som der ikke længere bliver brug for i samme omfang. Men skal de det, så skal man animere til dette reparations- og vedligeholdelsesarbejde, for ellers finder det ikke sted, det ved vi fra de foregående år.

Jeg tror, jeg tidligere her i tinget har citeret en stor, nu afdød kapacitet inden for byggebranchen, der engang sagde: der tabes hvert år mere her i landet på manglende vedligeholdelse, end der skabes ved nyt byggeri.

Det er vistnok desværre stadig væk situationen.

Se, det, der var mit partis hovedsigte med det hele, det var at få slået hul og komme i gang. De tidligere gennemførte love på dette område har ikke battet noget, men det vil hr. Bollmann komme ind på alt sammen, når det skal behandles senere i dag. Men for at man kan forstå mit partis støtte til dette forslag – jeg har forklaret vores holdning til det sociale byggeri – vil jeg sige: vi havde et an-

[Erhard Jakobsen]

det sigte, og det er ikke, fordi vi ikke er kloge, men det er, fordi vi bruger vores klogskab til at tænke på en anden måde, end andre bruger deres klogskab til at tænke på. Og det er vist lovligt og oven i købet påbudt i en parlamentarisk forsamling.

(Kort bemærkning).

Keld Andersen (KF):

Ja, det var naturligvis interessant at høre hr. Erhard Jakobsen redegøre for partiet centrum-demokraternes deltagelse i dette minibiligforlig. Men det havde nu været mere interessant, om de udtalelser, hr. Erhard Jakobsen kom med – navnlig når det drejer sig om, at der er adskilligt, der skal rettes i administrationen i de sociale boligselskaber – var kommet til udtryk i boligudvalget eller var kommet til udtryk på den måde, man udtrykker sig på i dette hus, nemlig i betænkningen. Og jeg gør opmærksom på, at der står ikke et eneste ord om disse ting i betænkningen som udtalelse fra partiet centrum-demokraterne.

Jeg kan yderligere gøre opmærksom på, at disse ting ikke er nævnt med et eneste ord under et eneste møde i boligudvalget. Jeg er helt enig med hr. Erhard Jakobsen i, at der er meget, der skal rettes i administrationen i de sociale boligselskaber. Hvis man havde fremsat noget sådant som betækningsbidrag, havde det fået tilslutning fra det konservative folkeparti. Men der står intet som helst derom. Det er selvfølgelig interessant at høre for os andre, hvad hr. Erhard Jakobsens forhandlere er kommet og har fortalt hr. Erhard Jakobsen; men det havde været bedre, om vi havde fået det at vide i boligudvalget.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal bede hr. Keld Andersen om at undersøge, hvem der er centrum-demokraternes repræsentant i boligudvalget. Vi er som bekendt ikke udvalgsberettigede, så alene af den grund kunne det ikke lade sig gøre.

Men der føres andre forhandlinger andre steder. Og vores stilling til samtlige forslag indgår naturligvis i disse overordnede forhandlinger. Det er derfra, jeg har min viden, og jeg tror ikke, det er klogt at presse sådan

noget frem i form af noget skriftligt, for hvordan skulle det udformes?

Jeg gentager blot: afgørende for vor holdning har været, at der dybt ind i socialdemokratiske kredse er forståelse for, at der er et og andet, der skal rettes. Det tillægger vi stor betydning, og det refererer jeg bare.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Det er jo næsten synd, jeg skal afbryde det lille interessante bekendelsesmøde.

VS har tidligere gjort opmærksom på, at vi mener, det er helt nødvendigt med en udvidelse af kvotaen for det almennyttige byggeri. Vi støtter naturligvis den lille forbedring, der er tale om her, både fordi der rent faktisk er boligmangel, og på grund af, at beskæftigelsen er drastisk dalende inden for hele byggesektoren.

Den udvidelse, der er tale om, på 3.000 boliger i 1980, vil naturligvis imødekomme et vist behov, men den vil være helt utilstrækkelig. For det første nævner boligministeriet selv i bemærkningerne til lovforslaget, at man regner med, der alene i 1981 vil komme ansøgninger til 12.000 boliger inden for den almennyttige sektor. For det andet er vi jo stadig væk 3.000 under den kvota, der var gældende inden 1974. Og for det tredje synes jeg, det er værd at huske på, at det er knap 10 år siden, socialdemokratiet selv foreslog, at kvotaen skulle hæves til 18.000 boliger om året. Det gjorde man vel at mærke på et tidspunkt, da man byggede mellem 40.000 og 50.000 boliger på landsplan om året. Men vi står i en situation, hvor man ikke engang kan knibe sig selv op på 25.000. Og så kommer man med sit lille, beskedne forslag. Det er jo ikke ligefrem til at falde i svime over.

Nu har der fra borgerlig side – hr. Fogh Rasmussen startede, og det er siden blevet fulgt op – været en del snak om, at der slet ikke var brug for de almennyttige boliger. Man henholder sig bl. a. til, at man ikke har kunnet få præcise ventelistetal oplyst i boligudvalget. Men jeg har ingen grund til at betvivle de tal, der har været fremme i pressen. I foråret var der en venteliste på 30.000 og i sommer en venteliste på 70.000.

Mig bekendt er det sådan, at alene inden for KAB er der en venteliste på mellem 25.000 og 30.000. Det er jo muligt, at der er en del gengangere inden for ventelistesyste-

[Anne Grete Holmsgård]

merne, men jeg vil nok mene, det er ret begrænset, hvad der er inden for KAB, hvor man skal betale for at stå på ventelisten og skal betale hvert år.

Jeg mener, det er helt klart, at der er brug for flere almennyttige boliger, og vi ser gerne, at denne boligform bliver udvidet, også på bekostning af ejerboligerne.

Som VS fremførte under førstebehandlingen, er vi modstandere af, at man nu introducerer offentlig støtte i form af rentesikring til en ny type ejerboliger, nemlig de nybyggede andelsboliger. Det er jo et nyt fænomen, for de typer andelsboliger, vi har i forvejen, er enten de almennyttige eller ejendomme i den gamle boligmasse, der er omdannet til private andelsboligforeninger.

Vi finder det ganske urimeligt, at man yder støtte til nyopførelse af andelsboliger, der først og fremmest vil være beregnet til bedrestillede befolkningsgrupper. For det første er der ingen ordentlig garanti for, at der ikke kommer til at foregå en kapitalisering af den offentlige støtte, til trods for at der selvfølgelig ligger en stramning i de nye regler for andelsboligforeninger, vi skal diskutere senere i dag.

For det andet vender vi os mod, at der nu endnu en gang pumpes offentlig støtte ind i selve ejerboligsektoren eller en ny type ejerboligsektor, hvis man kan sige det på den måde, og jeg synes da, det er værd at huske på, at der allerede pumpes 5-6 gange så mange offentlige midler ind i ejerboligsektoren som i den almennyttige sektor og i udlejningssektoren. Det bliver bare ikke nævnt særlig tit, fordi der her er tale om offentlige midler, der simpelt hen aldrig nogen sinde kommer ind i kassen, fordi der ikke betales skat af dem, mens den boligsikring og den rentesikring, man udbetaler, direkte kan ses på statsfinanserne.

Hr. Dræbye fremførte under førstebehandlingen, at nybyggede andelsboliger ikke kun var beregnet for bedrestillede. Men jeg gad nu nok vide, hvordan det regnestykke skal stilles op. Så vidt jeg kan se, vil man med en almindelig bolig på 80 m² skulle levere et kontant indskud på 70.000 kr. Det kan i hvert tilfælde ikke blive lavere, når man ser på, hvad en bolig af den størrelse i dag koster. Den koster knap 400.000 kr., og der skal erlægges 20 pct. som kontant indskud.

Desuden er det jo sådan, at de penge, man indbetaler i kontantindskud ud over de første 30.000 kr., er en skattepligtig boligfordel. Det giver et ekstra hak oven i de 70.000 kr., man skulle levere på forhånd. Og uanset om man opretter en sparelâneordning, vil det være en udgift, som det vil være meget vanskeligt for almindelige lejere, almindelige lønmodtagere, at klare.

Jeg synes også, det er værd at huske på, hvad den arbejdsgruppe, der blev nedsat af boligministeriet, og som kom med en redegørelse i februar 1980, skriver om finansieringsforholdene for de nye andelsboliger. Her skriver man på side 84:

»Man har her ...« - og det er bl. a. den finansieringsmodel, der hedder I, og som ligger til grund for det foreliggende forslag - ... forudsat, at der ikke sker beskatning af nogen boligfordel, uanset at indskuddet overstiger 30.000 kr., og dette er også lagt til grund ved de beregninger af boligudgifter m.v., der er foretaget for de to finansieringsmodeller. Hvis denne forudsætning ikke holder, må to af de opstillede finansieringsmodeller anses for urealistiske.«

Det er øjensynlig nogle overvejelser, man ikke har taget højde for, for til trods for disse bemærkninger har man ladet dette forslag indgå i lovforslaget.

Det er også sådan, at den startudgift, man må regne med at skulle have, hvis man flytter ind i en af disse nybyggede andelsboliger, ligger mellem det, man ellers skal betale for en almennyttig bolig, og det, man skulle betale for en ejerbolig. Men hvis man ser på, hvordan udgiftsudviklingen er på længere sigt, viser det sig, at udgifterne ligger på et meget højt niveau i en meget lang periode, og at de i en meget lang periode kommer til at ligge over både det, det ville koste at bo i en ejerbolig, og det, det ville koste at bo i en almennyttig bolig.

Og man må huske på, at der ikke er nogen boligsikring inden for de nye andelsboligforeninger.

VS er imod forslaget om støtte til nybyggede andelsboliger, og vi har i konsekvens af dette sammen med SF stillet et ændringsforslag, der betyder, at de paragraffer, der omhandler andelsboligforeningerne, falder ud.

Med hensyn til de ændringsforslag, boligministeren har stillet, og som forligspartierne har tiltrådt, vil jeg sige, at det naturligvis er

[Anne Grete Holmsgård]

rimeligt, at de mennesker, der eventuelt ønsker at flytte ind i de nybyggede andelsboligforeninger, får at vide, hvad det er for nogle økonomiske forhold, de vil komme til at arbejde under og bo under. Det er vi overhovedet ikke imod.

Vi mener også, det er rimeligt, at de får at vide, at de kan risikere at miste 6 måneders leje, hvis man alligevel ikke kan få oprettet andelsboligforeningen, og jeg vil da håbe, at de udsigter, der bliver stillet én, når man er på vej til at flytte ind i sådan en andelsboligforening, vil være så groteske, at folk vil sige: det her vil vi ikke binde an med. Man kan håbe, at dette forslag aldrig nogen sinde kommer til at betyde noget i realiteten, fordi de andelsboliger rent faktisk ikke vil blive bygget.

Med hensyn til boligministerens forslag har jeg et lille spørgsmål: har man sikret, at den ejer, der eventuelt får udbetalt rentesikring, betaler rentesikringen tilbage, hvis andelsboligforeningen alligevel ikke kan etableres? Jeg synes det er lidt vanskeligt at se af forslaget, om det rent faktisk er sikret.

Med hensyn til forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter vil jeg sige, at det betyder en lille forbedring på den måde, at det bliver lidt billigere at flytte ind i nybyggede boliger, og det synes vi selvfølgelig er rimeligt. Samtidig strækker man udgifterne over en længere periode, eller rettere sagt: man laver en anden tidsprofil for udgifterne. Vi er navnlig tilfredse med, at man ved forslaget gør et indhug i pantebrevsmarkedet.

Endelig vil jeg sige, at den henstandslåneordning, der er foreslået for landbruget, kan vi godt se er nødvendig, og vi håber, at der vil være en lige så stor velvilje hos boligministeren, når nu det viser sig, at en lang række højrentebyggerier også kunne have brug for en henstandslåneordning af denne karakter eller muligvis af et lidt andet tilsnit.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige, at vi gerne vedstår dette boligforlig af korttrækkende varighed, som her er indgået. Vi bemærker, at oppositionen er ganske tam med hensyn til angreb på dette forlig. Det viser vel, at det må være særdeles udmærket.

Når hr. Keld Andersen fra de konservative alligevel angriber os for, at vi ikke stod

stærkt imod, at der bliver bygget 3.000 ekstra almennyttige boliger, fordi hr. Keld Andersen ikke mente, der var behov for disse, så må vi sige, at vi mener fra kristeligt folkepartis side, at der er behov for 3.000 boliger i den nuværende situation, og vi mener også, at vi dermed kan være med til at fremme beskæftigelsen, og det er en anden målsætning, vi har.

Men vi gør klart opmærksom på i betænkningen, at det, vi har været med til, kun gælder for 1981. Vi ønsker ikke yderligere at være med til at bygge almennyttige boliger, hvis vi ikke får en finansieringsform, som er mere rimelig end den, vi har i øjeblikket, hvor vi pøser penge ud af statskassen, uden at lejerne får rimelig gavn af pengene. Men i den givne situation mener vi, det er rimeligt både af hensyn til at skaffe det nødvendige antal boliger og af hensyn til beskæftigelsen.

Lad mig så sige om realkreditreformen – det må vi vist sige det er – at den er vi ganske godt tilfredse med, og vi er ganske godt tilfredse med ministeren, som pænt imødekom en række af vore synspunkter på dette væsentlige område. Vi er da også glade for, at ministeren i sit svar til udvalget med hensyn til henstandsordningen for landmænd har bemærket, at landmændene kan få del i denne henstandsordning, selv om de ikke har fået del i gældssaneringsordningen.

Om midlertidig regulering af boligforholdene, boligreguleringsloven, må vi også sige, at vi er tilfredse med de væsentlige ændringer, der er foreslået, og vi er tilfredse med, at ministeren fastslår, at hensættelse til vedligeholdelse ikke skal indregnes i det lejedes værdi, idet vi klart har den mening, at det, man hensætter til vedligeholdelse, skal bruges til vedligeholdelse og ikke til at nedsætte lejen.

Derfor er vi også glade for, at man har ændret det stykke, som siger, at huslejenævnet kan nedsætte lejen på grund af vedligeholdelsesmangler. Det kunne jo misbruges af lejerne til at få huslejen nedsat i stedet for at bruge det til at få lavet forbedringer. Vi er enige med ministeren i, at når vi nu får muligheden for tvungen administration, behøver vi ikke dette stykke, og derfor er vi glade for, at det er strøget med ændringsforslaget.

Jeg ved ikke, om ministeren skulle have sig betalt for dette ved at sørge for, at den tvungne administration skulle gælde hele

[Arne Bjerregaard]

området. Vi finder dog ingen anledning til at græmme os over, at det gælder hele området, idet vi ikke forventede, at den tvungne administration ville have nogen væsentlig effekt uden for de større byer, og samtidig mener vi, at det er retfærdigt, at det gælder for hele området.

Jeg må som en indskudt bemærkning sige, at jeg selvfølgelig personlig beklager, at det, vi i øvrigt har lavet, ikke har en forstærkende effekt bl.a. over for Københavns kommune, men det kan vi jo så se på ved anden lejlighed.

Endelig må jeg sige, at vi også er tilfredse med, at ministeren har foreslået ændringen af § 4, stk. 6, i boligsikringsloven fjernet. Som jeg sagde ved første behandling, mener vi ikke, der skal føres familiepolitik af den art over boligsikringsloven. Vi er glade for, at ministeren har imødekommet os på dette område.

Vi mener, at det, der nu foreligger, er resultatet af et stykke arbejde, vi kan være bekendt. Vi håber, det får den effekt, vi ønsker: at fremme både nybyggeri og forbedring. Vi ønsker ikke et nyt byggeboom, men vi ønsker at være med til at hjælpe boligbyggeriet op på en antagelig størrelse.

Vi stemmer for alle de ændringsforslag, vi har tilsluttet os. Alt andet ville vel være unaturligt.

Mølgaard (DR):

Det er vist godt, at programmet for vore sydslesvigske landsmænds besøg her var så stramt, at de ikke så længe kunne overvære, hvor sørgelig en debat der er tale om her, hvor vi drøfter bygge- og boligpolitik med det udgangspunkt, at vi har flere boliger pr. indbygger end så at sige noget andet land i verden, men dog har et betydeligt boligbehov. Trods dette har vi byggekrise, og det endda yderligere på trods af, at vi foruden boligbehov og boligforbedringsbehov også har masser af ledige hænder i byggebranchen. Hvorfor? Tilbud og efterspørgsel får simpelt hen ikke lov til at møde hinanden på grund af et urimeligt politisk jerngreb om bolig- og byggemarkedet. Det er trist, at det er det billede, vi må oprulle som dagens situation over for hinanden og over for eventuelle gæster. Det er situationen på bygge- og boligmarkedet.

Retsforbundet beklager meget dybt denne situation, og vi anser den i allerhøjeste grad for at være et resultat af den politiske styring af bolig- og byggemarkedet, som udfoldes. Jeg siger ikke »den elendige politiske styring«, selv om det er et udtryk, der meget vel kunne anvendes. Men efter vor opfattelse er selve den politiske styring noget, der rummer kimen til elendighed på et område, hvor frie markeds kræfter bedst løser problemerne, med det ene forbehold, at det offentlige selvfølgelig må opstille håndfaste værn mod monopolers udbyteri, hvad man efter vores opfattelse ikke gør.

Jeg skal i øvrigt henvise til mine bemærkninger ved førstebehandlingen og om ændringsforslagene anføre, at vi ikke kan støtte VS' og SFs overbud på en politisk fastsat byggekvote, mens vi vil støtte begrænsningsforslagene for uddeling af offentlige midler. Vi vil også støtte forslagene til forbedret forbrugerbeskyttelse for andelshaverne i ændringsforslagene til lovforslag nr. L 2.

Vedrørende lovforslag nr. L 3 skal jeg alene kommentere ændringsforslagene og også her henvise til mine førstebehandlingsbemærkninger. Min kommentar kan indskrænkes til, at vi støtter samtlige ændringsforslag.

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg synes, at for så vidt angår de mere polemiske indlæg, der har været, er der kommet en meningsudveksling, som har gjort, at deltagerne har svaret hinanden, så jeg skal nøjes med at komme med svar på de spørgsmål, der blev stillet direkte til mig.

Hr. Fogh Rasmussen spurgte, hvordan jeg ville stille mig, hvis nu kommunerne ikke ville bruge penge på nyt almennyttigt byggeri, sådan at kvotaen ikke blev udnyttet, og hvordan jeg i det hele taget stillede mig til Kommunernes Landsforenings tale om kompensation.

Jeg har forstået på en række større kommuner, at de var helt indstillet på at holde deres rammer fastsat ved forhandlingerne med regeringen, men så i øvrigt ved omdisponeringer ville skabe plads til udgifter i forbindelse med ekstra almennyttigt byggeri. Det vil sige, at kompensationerne, de kompenserende besparelser, kommer inden for de kommunale budgetter, og der er tilstrækkeligt med kommuner, som har erklæret sig

[Boligministeren]

villige, så at vi både kan få forøget det almennyttige byggeri og få holdt de rammer, som nu engang er aftalt mellem kommunerne og regeringen.

Til hr. Keld Andersen vil jeg kun sige, at jeg ved, at dette byggeeksportproblem interesserer hr. Keld Andersen ganske meget. Jeg har forsøgt nu sammen med repræsentanter for Byggeriets Udviklingsråd og Byggeeksportrådet at få systematiseret de problemer, byggevirksomhederne har. Man venter i den nærmeste fremtid at få en oversigt over det, og jeg skal sørge for at sende oplysningerne til boligudvalget. Derudover kan jeg fortælle, at vi også er i gang med at få et fremstød i u-landene, hvor man har brug for danske byggesystemer, og at vi har været i kontakt med Verdensbanken omkring en dansk indsats på dette område, noget, som vi i øvrigt vil følge op. Jeg skal holde udvalget underrettet om det.

Så vil jeg sige fru Anne Grete Holmsgård, at teknikken i rentesikring til andelslejligheder er så nogenlunde følgende: man giver rentesikring til projektet, og der flytter nogle lejere ind, men lad os sige, at der ikke flytter nok ind til, at det kan gå, og at ejendommen havner på tvangsauktion. Så siger man: den leje, den boligafgift, som de mennesker, der er flyttet ind som andelshavere, har betalt, er baseret på, at der gives rentesikring til deres boliger, og de vil, efter at ejendommen måtte være solgt på tvangsauktion, have ret til at fortsætte til uændret boligudgift i komplekset, men hvis ejendommen sælges som privat udlejningsejendom, bortfalder boligsikringen. Og spørger man derfor: vil den rentesikring, der er ydet i den mellemliggende periode, være at tilbagebetale til statskassen? – så er svaret nej.

Så er der formentlig nogle, der vil spørge om, hvad jeg dog har lovet hr. Erhard Jakobsens forhandlere under disse mere private forhandlinger uden for boligudvalget. Det vil jeg da meget gerne afsløre.

Det første, jeg har lovet dem – og det ligger nu egentlig også i det, vi i øvrigt har sagt – er at se meget alvorligt på finansieringsproblemet, idet jeg er helt klar over, som det har været fremhævet fra mange sider, at den nuværende rentesikringsordning ganske enkelt ikke kan fortsætte. Det er den, vi kalder »Den rullende snebold«, og det er den, der i 1980 koster 1 ½ mia kr., og den koster 2 mia

kr. i statsudgifter i 1981. Vi skal kun frem til 1984, før den er oppe på 3 mia kr., og når vi når 1990, så er den oppe på 4 mia kr. Det system går ganske enkelt ikke, og det er også derfor, vi er nødt til at finde en anden finansieringsordning på længere sigt. Det er den ene ting, jeg har gjort klart.

Den anden ting, jeg har gjort klart, er, at jeg støtter til fulde de bestræbelser, der for øjeblikket foregår, på at omlægge en del af afgørelserne i den almennyttige sektor, som det hedder, således at flere og flere afgørelser flyttes væk fra de centrale hovedkontorer og ud til de enkelte bebyggelser. Det er disse ting, jeg har lovet at støtte og at undersøge.

Fogh Rasmussen (V):

Boligministeren svarede ikke på det spørgsmål, som jeg stillede i første runde. Jeg nævnede, at der fra Kommunernes Landsforening er fremsendt en redegørelse, der viser, at kommunerne ikke har haft mulighed for at indarbejde de øgede udgifter til kapitalindskud i budgetterne for 1981. Disse budgetter er jo udarbejdet, og derfor vil det i mange kommuner være særdeles vanskeligt at opfylde den øgede kvota, som boligministeren nu har lagt op til skal bygges. Derfor må jeg gentage mit spørgsmål: hvordan har boligministeren tænkt sig at løse den situation, hvis nu kommunerne ikke lever op til den forventning, boligministeren har.

Dernæst vil jeg sige til hr. Dræbye, som anklagede bl.a. venstre for ikke at have fremlagt konkrete forslag til løsning af byggekrisen, at det passer jo ganske enkelt ikke. Medmindre hr. Dræbye har været ganske overordentligt uopmærksom i den offentlige debat, taler hr. Dræbye imod bedre vidende.

Vi har rent faktisk fremlagt en 20 punkts plan, hvor vi lægger op til forskellige forbedringer i bygge- og boligpolitikken, som betyder kraftig nedsættelse af nybyggeriets omkostninger, som betyder øget moderniserings- og reparationsaktivitet, øget byggeeksport og bedre muligheder for omstilling og konsolidering i byggevirksomhederne, alt sammen noget, som på en helt anden måde vil være med til afgørende at løse problemerne end det, regeringen og forligspartierne her er nået frem til.

Så priste hr. Dræbye sig lykkelig over, at diskontoen nu er blevet nedsat to gange med

[Fogh Rasmussen]

hver 1 pct. inden for den seneste tid. Inden hr. Dræbye falder i svime af glæde over dette resultat, bør han dog nok notere sig, at det, der er tale om, er, at nu er vi tilbage på det i forvejen alt for høje niveau fra før 18. februar, som i forvejen var det højeste renteniveau siden efteråret 1976. Jeg tror, vi kan slå fast, at de beskudne rentenedsættelser, der her er tale om, ikke vil sætte så forfærdelig meget nybyggeri i gang.

Men, siger hr. Dræbye endelig, nu har vi gennemført nogle ændringer af realkreditbelåningen, som vil nedsætte ydelsen i nybyggede parcelhuse f.eks. Så bliver jeg nødt til at stille et spørgsmål til hr. Dræbye. Nu har vi jo bemærket, at socialministeren går med tanker om at indføre nogle nydannelser i socialindkomsten, som bl.a. vil indebære, at der skal indføres den såkaldte sociale lejeværdi. Et hurtigt regnestykke vil fortælle os, at de meromkostninger, som denne sociale lejeværdi vil påføre den gennemsnitlige hus-ejer, langt vil overstige den forbedring, som nu bliver gennemført via realkreditbelåningen. Jeg deler hr. Dræbyes glæde over forbedringen i realkreditbelåningen, men så må jeg spørge: hvilken logisk konsekvens er der så i, at hr. Dræbye gennem en indførelse af social lejeværdi vil være med til mere end at sluge den fordel? Så tror jeg i hvert tilfælde ikke at der kommer så forfærdelig meget nybyggeri i gang.

Keld Andersen (KF):

I denne omgang blot et svar til hr. Dræbye, som udtrykker sig så stærkt som, at det konservative folkeparti ikke har taget et eneste initiativ til forbedring af muligheden for at opføre flere ejerboliger. Jeg synes, at hr. Dræbye er ganske overordentlig dårligt orienteret, eller også taler hr. Dræbye imod bedre vidende.

Jeg kan oplyse hr. Dræbye om, at det konservative folkeparti allerede i august på sit sommergruppemøde udarbejdede en plan på 12 punkter på dette område, og denne plan blev fremsendt også til hr. Dræbyes parti, så den har været til gennemlæsning i det radikale venstre. Skulle det imidlertid være smuttet, så kan hr. Dræbye endnu nå at få et eksemplar, og oven i købet kan hr. Dræbye her i folketinget læse, at adskillige af de forslag, der dér blev bebudet, allerede er frem-

sat som lovforslag. Jeg synes, det er stærkt, at hr. Dræbye kan postulere, at vi ikke har vist et eneste initiativ.

Til boligministeren vil jeg blot sige tak for bemærkningerne om byggeeksperten. Det er rigtigt, som ministeren konstaterede, at det interesserer voldsomt i det konservative folkeparti. Det er et område, hvor vi også i høj grad kan komme byggeriet til hjælp, hvis vi får ændret og bedret mulighederne for byggeekspert.

Jeg vil også sige ministeren tak for den oplysning, der tilflød tinget, om de store indrømmelser, som partiet centrum-demokraterne har fået for at gå med til disse 3.000 boliger. Det var ikke mere, end at jeg kunne nå at notere det ordret med. Jeg takker ministeren for oplysningen.

Dræbye (RV):

Jeg skal lige indledningsvis til hr. Fogh Rasmussen sige, at nu er jeg i den situation, at jeg ikke kender det forslag til regler omkring socialindkomsten, som han refererer til, og som han har nået at regne på, og derfor vil jeg, inden jeg nu indleder en længere diskussion med hr. Fogh Rasmussen, bede ham om at dokumentere for mig her i folketingsalen sit udsagn fra før om, at de foreslåede ændringer i socialindkomstberegningen væsentligt vil forøge udgifterne til ejerboliger i forhold til de forbedringer, der er tale om her. Vil hr. Fogh Rasmussen ikke som hjælp for mig, der ikke kender dette forslag, dokumentere det udsagn, han er kommet med?

Hr. Keld Andersen og hr. Fogh Rasmussen skulle nu vise deres store indsats omkring nybyggeriet. Jeg skal understrege over for hr. Fogh Rasmussen, at det, jeg talte om, var, at der ikke af venstre eller konservative er stillet et forslag, som vil påvirke nybyggeriet af ejerboliger. Så refererer begge talere til, at de har fremsat et 20 punkts og et 12 punkts program. Jeg synes egentlig, at det havde været meget rimeligt, om hr. Fogh Rasmussen og hr. Keld Andersen i stedet for havde nævnt, at på det punkt og på det punkt har vi stillet forslag, som vil påvirke nybyggeriet af ejerboliger, så at vi fik at vide, hvad det er for nogle forslag, de to partier har stillet. Vi fik det ikke at vide ved første behandling, vi fik det ikke at vide her ved anden behandling. Jeg synes derfor, det var

[Dræbye]

meget rart, om vi konkret fik at vide, at det er på den og den måde, deres forslag vil påvirke nybyggeriet.

Den tredje bemærkning, jeg har at gøre, er til fru Anne Grete Holmsgård, som sagde i sit indlæg i første runde, at andelsboliger ikke er for almindelige lønmodtagere, og dernæst, at boligudgiften for en andelsbolig vil komme til at ligge mellem, hvad den er for en almennyttig bolig, og hvad den er for en ejerbolig. Ja men dermed bekræfter fru Anne Grete Holmsgård jo netop det, jeg sagde ved første behandling, nemlig at der er tale om en boligudgift i andelsboliger, som er af en sådan størrelsesorden, at almindelige lønmodtagere kan betale den. Fru Anne Grete Holmsgård vil vel ikke påstå, at der ikke er en lang række almindelige lønmodtagere, der har købt ejerboliger, og som nu er i den situation, at det kniber med at få råd til det, men som ville være hjulpet med muligheden for at købe andelsboliger?

(Kort bemærkning).

Keld Andersen (KF):

Jeg kan nu konstatere, at hr. Dræbye ud over at være ualmindelig dårligt orienteret altså heller ikke kender folketingets forretningsorden. Det er i øjeblikket lovforslag nr. L 2 og L 3, der er til debat her i tinget. Det er ikke det konservative folkepartis 12 punkts plan, som hr. Dræbye kunne være kommet i besiddelse af i sit parti eller ved at kigge ovre i kassen. Derfor er den ikke omtalt.

Skulle hr. Dræbye alligevel være interesseret, så kan hr. Dræbye også nøjes med at læse forhandlingerne. Der har været førstebehandling af lovforslag nr. L 2 og L 3 her i tinget, hvor jeg omtalte disse ting.

Formanden:

Jeg forstår, at de har været omtalt, selv om de ikke hører under disse forslag.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg er desværre i samme situation som hr. Dræbye: jeg kender også kun socialministerens tanker om den sociale lejeværdi fra dagspressen. Men hvis hr. Dræbye orienterer sig i det materiale, som tidligere er fremkommet, om denne socialindkomsts anden etape,

så vil det være nemt at overbevise sig om, at det, det dér drejer sig om, er, at indehavere af ejerboliger som følge af, at der indføres en særlig social lejeværdi, skal udsættes for nedskæringer i en række sociale ydelser. Det er det, der ligger i det.

Jeg vil spørge hr. Dræbye: vil det sige, at hr. Dræbye herved vil erklære, at det radikale venstre ikke er at finde i den kreds af partier, som vil støtte sådanne bestræbelser, som dagspressen har ladet forlyde at socialministeren har.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Nu synes jeg måske, at formanden burde have gjort brug af forretningsordenen og sagt, at den sag er i hvert fald ikke til behandling i øjeblikket.

Jeg synes heller ikke, det er rimeligt af hr. Fogh Rasmussen at forlange, at vi skal gå i lag med at behandle en sag, som end ikke hr. Fogh Rasmussen eller jeg kender indholdet af, så jeg skal afstå fra at behandle dette spørgsmål.

Formanden:

Det er klart, at medlemmernes interesse for forretningsordenen glæder mig overordentligt.

Boligministeren (Erling Olsen):

Til hr. Fogh Rasmussen vil jeg sige, at med hensyn til problemerne omkring finansieringen af indskuddene fra kommunerne til det nye ekstra almennyttige byggeri har vi to præsentationer, dels Kommunernes Landsforenings, dels de enkelte kommuners.

Kommunernes Landsforening siger med et regnestykke svarende til hr. Erhard Jakobsens: når der kommer 3.000 ekstra boliger, så bliver der ekstra kommunale indskud på et sted mellem 60 og 70 mill. kr., og det, siger de, vil vi gerne have forøget vore rammer med. Dertil siger regeringen: nej, det får I ikke, I må leve med de rammer, I har, af hensyn til vores almindelige økonomiske politik. Det er svaret til Kommunernes Landsforening.

Så har vi i boligministeriet liggende en række ansøgninger fra de enkelte kommuner, der siger: vi vil gerne sætte det og det i gang, og vi har pengene til det. Hvis de nu kom-

[Boligministeren]

mer til os og siger: vi har ikke pengene til de og de byggerier, så har vi udsagn fra andre kommuner, som vil tage byggerierne i stedet for, og derfor er svaret, at vi vil ikke ændre kommunernes rammer, de må klare dette, i det omfang de ikke allerede har taget det ind i deres budgetter, ved omdisponeringer, og det har vi kommuner nok der er villige til.

Det var svaret til hr. Fogh Rasmussen, og så skal jeg i øvrigt, medens de sidste kommer ind i salen, sige, at det er særdeles glædeligt, at folketinget nu kan vedtage en realkreditreform enstemmigt, og det vil jeg gerne takke alle folketingets partier for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Man gik først til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Øget ramme for nyt almenyttigt boligbyggeri og lette kollektivboliger m. v. Støtte til opførelse af andelsboliger. Udvidet adgang til erhvervelse af eksisterende ejendomme til ungdomsboliger). (Lovforslag nr. L 2).

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 16 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 21 stemte for, 128 imod.

Ændringsforslag nr. 4 og 5, § 1, således ændret, og § 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Udlånsregler for industri- og håndværksejendomme og for ejendomme til helårsbeboelse samt henstandsordning for

vanskeligt stillede landmænd). (Lovforslag nr. L 3).

Ændringsforslag nr. 1-12, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 13 og 14 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om sanering.

(Lovforslag nr. L 4. Fremsat 8/10 80. Første behandling 10/10 80. Betænkning 23/10 80).

Der var stillet 19 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 11-13 opførte sager, nemlig:

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. L 5. Fremsat 8/10 80. Første behandling 10/10 80. Betænkning 23/10 80).

Der var stillet 17 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

12) Anden behandling af:

Forslag til lov om tvungen administration af udlejningsejendomme.